Stima de sine a prescolarilor pe perioada activitatii online

1. Problematica cercetării şi operaţionalizarea conceptelor

În contextul actual generat de pandemia de COVID-19 de o bună perioadă de timp, învățământul românesc a avut parte de multe piedici și a fost obligat să adopte măsuri drastice, precum închiderea școlilor și grădinițelor pe o perioadă nedeterminată. Acest fapt a determinat învățământul românesc, totodată și cel preșcolar, să realizeze o schimbare pentru săvârșirea actului educativ, anume învățarea online.

Astfel, din prisma profesorilor de învățământ preșcolar, activitatea online a însemnat deschiderea orizontului cunoașterii privind adoptarea diferitelor metode și procedee de predare-învățare-evaluare folosind diverse aplicații și platforme online concepute sau adaptate pentru educație. Aceste activități au avut în vedere realizarea obiectivelor instructiv-educative, pentru că aceștia să nu rămână în urmă și să nu piardă tot ceea ce au acumulat pe parcursul unui an școlar.

Însă există un deficit de cunoștințe în domeniul tehnologiei și digitalizării, dar și de materiale didactice diverse despre realizarea actului educațional online pentru profesori și preșcolari, atât din mediul urban, cât și din cel rural, acestea încercând să fie eliminate prin diverse cursuri de formare și perfecționare sau proiecte de finanțare pentru persoanele care nu dispun de dispozitive digitale.

Modul optim de organizare a acțiunii instructive în vederea realizării obiectivelor propuse este legat de îmbinarea efortului educatoarei cu cele ale copiilor, lucru determinat de alegerea metodelor de invătămant în funcție de categoria de activitate, acestea realizându-se fizic, într-o sală de grupă. Așadar, activitățile online pentru majoritatea preșcolarilor au constat în menținerea atenției pentru o scurtă perioadă de timp pe diferite platforme, aplicații, site-uri, îndeplinirea de diferite cerințe și sarcini și realizarea unor fise de lucru sau de evaluare, sub îndrumarea educatoarelor și sub supravegherea părinților. În această situație de învățare, relația educatoare – preșcolar este mai rece, mai distantă, iar posibilitatea educatoarei de a oferi atenție tuturor preșcolarilor devine limitată. Pe parcursul acestei perioade de grădiniță online, un rol extrem de important l-a avut părintele. Acesta nu numai că a supravegheat preșcolarul pentru că activitatea să se desfășoare în bună regulă, acesta a fost și un susținător moral pentru cel mic, pe măsura posibilităților sale. Părintele a fost determinat să se implice mai mult în procesul instructiv educativ și să realizeze activități acasă cu preșcolarul, iar sala acestuia de grupă a fost camera lui/ sufrageria/ bucătăria.

Dacă la grădiniță copilul era angrenat la diferite activități de cooperare, de socializare și de coeziune a grupului, activitatea online l-a pus pe acesta în situația de a fi atent la activități de pe un dispozitiv digital, sub supravegherea părinților, fără prea multe acțiuni. Totodată, rutinele cu care preșcolarul era obișnuit la grădiniță, nu au mai fost realizate acasă. Trebuie să mai avem în vedere și faptul că motivația intrinsecă a preșcolarului devine mai scăzută, iar energia pe care acesta o emană ar trebui consumată prin diferite activități ce implică efort fizic.

Copiii sunt diferiți din punct de vedere caracterial, temperamental și aptitudinal, așadar nici performanța lor nu poate fi aceeași în toate domeniile. Este necesar că fiecare copil să fie învățați că fiecare are valoarea să și să fie ajutați de familie și educatoare să își formeze o imagine pozitivă de sine. Astfel, le putem forma copiilor încă de la cele mai mici vârste o imagine de sine pozitivă, încurajându-i prin diferite metode și arătându-le valoarea pe care fiecare o avem. Imaginea de sine se dezvoltă în strânsă legătură cu stimă de sine, cu sentimentul de încredere în forțele proprii și de autoapreciere. Copiii au două mari nevoi de bază: de a se simți iubiți de către cei din jur chiar și pentru simplul fapt că există, și de a se simți valoroși pentru ceea ce ei consideră că sunt competenți, știind că pot oferi multe lucruri persoanelor din jurul lor.

Studiile recente au arătat faptul că stima de sine a preșcolarului este direct proporțională cu reușitele acestuia. Copiii care au stimă de sine pozitivă au încredere în ei, se bucură de interacțiunea cu cei din jur și se simt confortabili în diverse împrejurări sociale, reușesc să ducă la bun sfârșit activitățile în care sunt implicați, sunt deschiși asupra lucrurilor noi. Pe de cealaltă parte, copiii care au stimă de sine scăzută sunt mai retincenți asupra lucrurilor noi, vorbesc negativ despre sine, renunță ușor sau pot aștepta mereu că altcineva să le preia responsabilitățile și consideră că cealaltă persoană le va îndeplini mai bine, se dezamăgesc pe ei ușor, repede și aproape din orice.

Dar oare stima de sine a preșcolarilor este afectată de noile experiențe și percepții ale acestuia apărute odată cu această pandemie? Și dacă da, ce randament au preșcolarii în această perioadă pe parcursul grădiniței online? Câteva studii recente au demonstrat că reușita copilului este direct proporțională cu stima lui de sine. Trebuie să ținem cont și de faptul că pentru un copil această tranziție de la cu sală lui de grupă, cu jucăriile cu care se juca și cu colegii cu care era obișnuit să socializeze, la grădinița în online, îl pot determina pe acesta să devină mai plictisit, negativist, poate chiar depresiv și anxios. Din nefericire, copiii nu au fost „pregătiți” pentru această tranziție.

Răspunsurile obținute în urma cercetării sunt concomitent explicații ale acestor întrebări şi sugestii legate de stima de sine a preşcolarilor, dar şi pentru luarea de măsuri pentru imbunătățirea procesului instructiv-educativ în cazul unei viitoare perioade de activitate online.

2. Coordonatele cercetării:

2.a.Obiectivele de cercetare

Orice cercetare necesită un scop bine determinat, pentru a se putea desfăsura în bune condiții şi pentru a putea îndeplini obiectivele stabilite. **Scopul cercetării** este acela de a investiga stima de sine al preşcolarilor pe perioada activității online, înainte şi după închiderea unităților de învățământ pe perioada pandemiei. Este necesar să cunoaştem gradul în care preşcolarul a fost afectat de această tranziție.

Odată ce scopul cercetării a fost stabilit, este necesar ca obiectivele să se determine în mod corespunzător. Având în vedere faptul că scopul nostru este de a studia stima de sine a preşcolarilor pe o perioadă determinată, reiese că obiectivele ce trebuie precizate se referă la investigarea anumitor elemente ce țin de dezvoltarea acestor elemente. Astfel, **obiectivele cercetării** vor fi următoarele:

- identificarea unor instrumente psihologice valabile, prin care să evaluez stima de sine a preşcolarilor;
- determinarea nivelului stimei de sine al preşcolarilor înainte de învățământul online odată cu închiderea grădinițelor;
- analiza aspectelor pozitive şi negative ce țin de stima de sine al preşcolarilor în această perioadă;
- cotarea răspunsurilor, conform instrucțiunilor autorilor instrumentelor, realizarea unei baze de date şi analiza statistică a datelor obținute, în vederea identificării tendinței, în rândul preşcolarilor, în ceea ce priveşte nivelul stimei de sine;

Odată ce am stabilit obiectivele cercetării vom trece la stabilirea ipotezei şi a metodelor şi instrumentelor prin care vom îndeplini obiectivele.

Înaintea declanşării acestei cercetări am formulat **ipotezele operaționale ale cercetării**:

I_1: Randamentul preşcolarului va fi influențat de perioadă această de tranziție la grădiniță online.

I2: Lotul preșcolarilor chestionați în prima etapă va obține o medie a scorurilor la stima de sine mai ridicată, comparativ cu lotul preșcolarilor chestionați în a două etapă.

I3: Stima de sine a preșcolarilor suferă schimbări pe perioada grădiniței online cauzate de pandemie din cauza rutinei cu care el era obișnuit.

3. Designul cercetării:

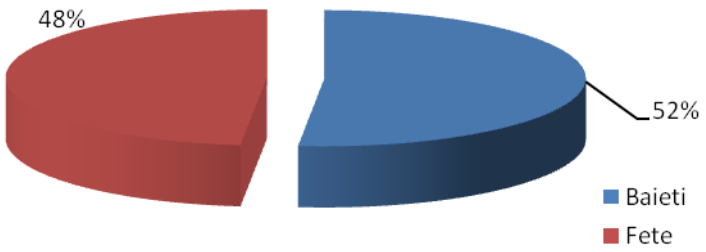
Eșantionul cercetării

Subiecții cuprinși în eșantionul de lucru sunt copiii din grupa mijlocie „Buburuzele" condusă de mine, de la Grădinița cu Program Prelungit Mugurasii din Rm.Sarat

Astfel, 31 de preșcolari au devenit subiecții cercetării în vederea introducerii factorilor de progres educațional. Studiul a avut un caracter exploratoriu și s-a desfășurat pe un eșantion de 31 de preșcolari.

Tabelul nr. 1. Frecvența b / f

Preșcolari	Număr	Procent
baieți	16	48%
fete	15	52%
Total	31	100%

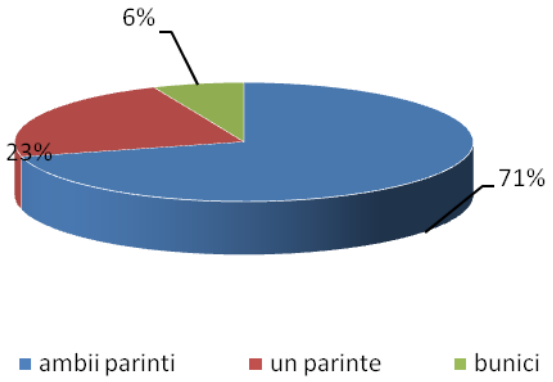
Se constată o egalitate între numărul fetelor (48%), respectiv al băieților (52%), astfel rezultatele cercetării nu vor depinde de gen.

În educația preșcolarului, un rol esențial îl are familia. De aceea mediul familial este important în dezvoltarea copilului și felul în care membrii familiei sunt apropiați de el. Copilul simte nevoia de a fi iubit și apreciat de cei din jur, mai ales de familia acestuia și crează legături cu părinții lui. Așadar, în grupa de preșcolari sunt:

- 22 preșcolari care locuiesc cu ambii părinți;
- 7 preșcolari care locuiesc cu un singur părinte;
- 2 preșcolari locuiesc cu bunicii;

Tabelul nr. 2. Tipuri de familii

	Număr	Procent
ambii părinți	22	71%
un singur părinte	7	16%
bunici	2	13%
Total	31	100%

Așadar, 22 de preșcolari locuiesc cu ambii părinți, 7 preșcolari locuiesc cu un singur părinte (mamele acestora), iar 2 preșcolari locuiesc cu bunicii lor, părinții acestora lucrând în afară.

Durata colectării datelor

Studiul s-a desfășurat de la începutul instaurării măsurilor de siguranță, respectiv închiderea unităților de învățământ pe perioadă pandemiei și înaintea perioadei de evaluare finală.

Secvențele de colectare a datelor

Colectarea datelor se va realiza pe o perioadă de două luni și se va desfășura astfel:

- Inițierea unor discuții prealabile cu părinții preșcolarilor;
- Elaborarea unui chestionar de 10 itemi pentru nivelul preșcolar;
- Aplicarea chestionarului la începutul grădiniței online (etapa I);
- Analiza și prelucrarea datelor după aplicarea chestionarului;
- Aplicarea chestionarului înainte de evaluarea finală (etapa a II-a);
- Analiza și prelucarea datelor după aplicarea chestionarului.

Metodologia cercetării

Pentru atingerea scopului și obiectivelor cercetării am folosit ca metode **convorbirea, chestionarul și metodele statistice de prelucrare a datelor.**

⇒ **Convorbirea:** Am purtat scurte discuții cu părinții preșcolarilor pentru a obține cât mai multe date în cautarea sau elaborarea unui chestionar cât mai elocvent. Purtând aceste discuții, majoritatea părinților a fost de părere că preșcolarii vor întâmpina dificultăți pe perioada în care ei vor sta la domiciliu și vor desfășura numai activități online cu educatoarele, neștiind la început cât va fi această perioadă.

⇒ **Chestionarul:** Chestionarul a fost aplicat online, pe grupul cu părinții preșcolarilor cu care am fost în contact pe tot parcursul perioadei, în două etape: în prima etapă acesta a fost distribuit la începutul pandemiei și în cea de-a două etapă acesta a fost distribuit înainte de evaluarea finală. (vezi **ANEXA)**

⇒ **Metode statistice de prelucrare a datelor:** Acestea au fost metode prin care s-au măsurat şi cuantificat datele obţinute in urma chestionarului, obţinând nivelul inregistrat de performanţe în procente, grafice si diagrame.

Instrumentarul cercetării

Instrumentul folosit în această cercetare a constat într-un chestionar constituit din 10 itemi, respectiv 10 întrebări cu variante de răspunsuri închise cu scală tip Likert de intensitate.

Scala Likert a fost dezvoltat de către psihologul american Rensis Likert în 1932. Acesta a dorit să găsească o modalitate de a măsura în mod sistematic atitudini individuale. Soluția lui a fost scara pe care acum îi poartă numele.

Scală Likert îmi permite să colectez date care oferă o perspectivă asupra opiniilor părinților cu privire la subiect. Aceste date sunt cantitative și pot fi ușor analizate statistic. Afirmațiile sunt evaluate sub unghiul frecvenței resimțite de părinți, pe o scală tip Lickert cu cinci niveluri: 1- foarte rar; 2 – rar; 3 – relativ frecvent; 4 – frecvent; 5 – foarte frecvent. Itemii se cotează invers (1 = 5 puncte, 2 = 4 puncte, 3 = 3 puncte, 4 = 2 puncte, 5 = 1 punct).

Chestionarul a fost elaborat și redactat după o serie de cercetări amănunțite cu privire la tema abordată, iar întrebările au fost ușor de analizat și de răspuns pentru părinți.

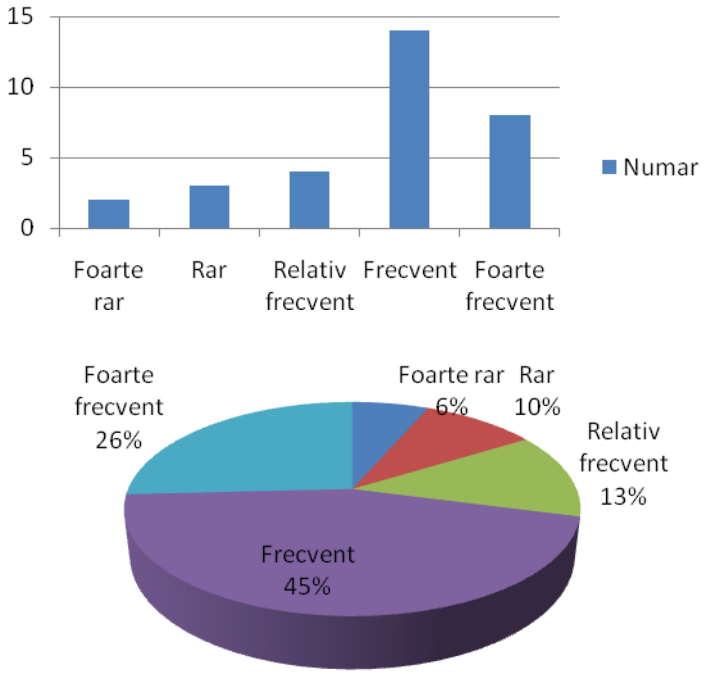
După redactarea chestionarului, acesta a fost distribuit în prima etapă de aplicare la începutul pandemiei și apoi în etapa a II-a, cu câteva zile înainte de evaluarea finală pe grupul online cu părinții preșcolarilor și completat de aceștia.

4. Analiza, prelucrarea și interpretarea datelor

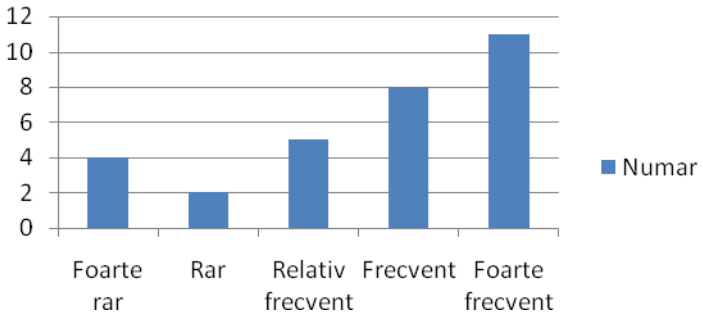
Așadar, la începutul perioadei de grădiniță online, am distribuit chestionarul părinților pe grupul menționat mai sus. Din discuțiile telefonice cu părinții preșcolarilor, majoritatea au fost de părere că ei se pot adapta la acest nou tip de învățământ.

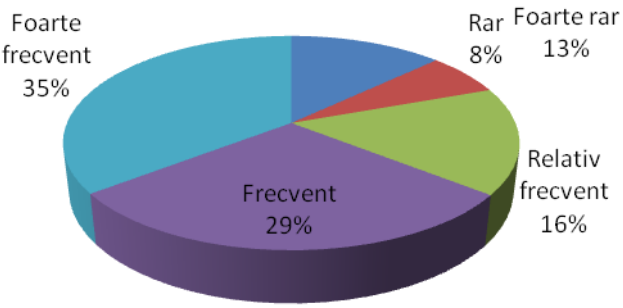
După completarea chestionarelor de către părinți am constatat următoarele:

1. Vorbește despre el/ea într-un mod pozitiv.

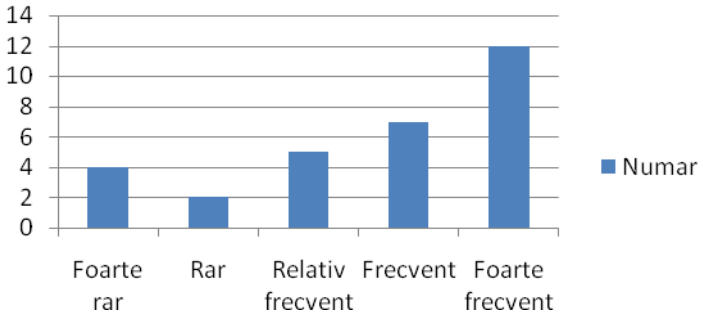

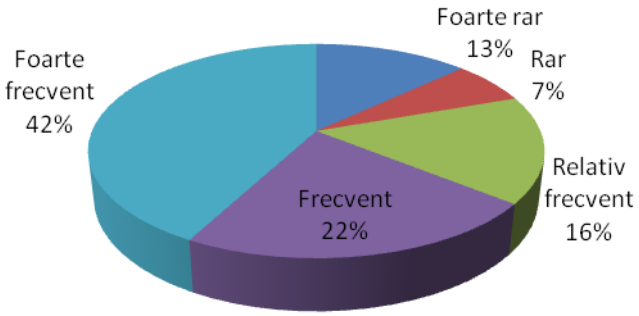
2. Se hotărăște rapid în luarea deciziilor.

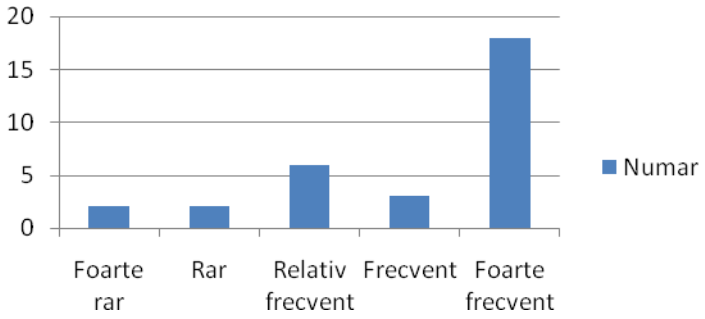

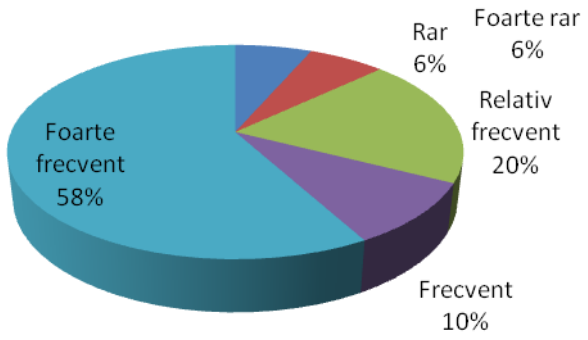
3. Este perseverent(ă) în ciuda dificultăților.

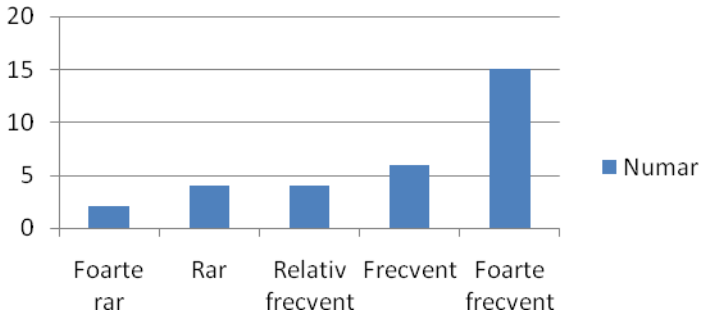

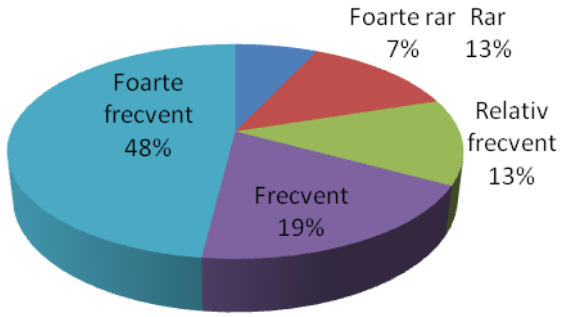
4. Succesul îi provoacă emoții pozitive.

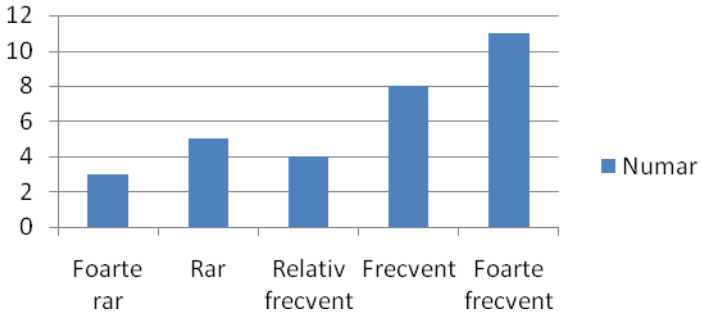

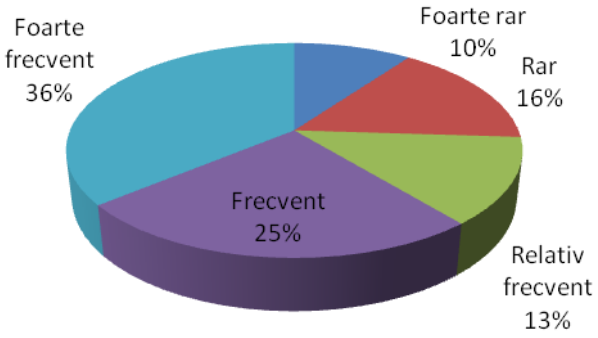
5. Este implicat(ă) în toate activitățile propuse.

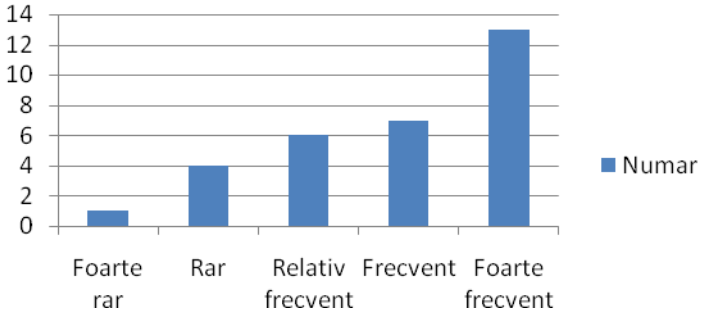

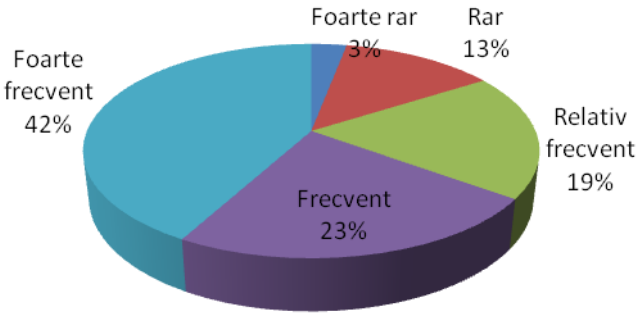
6. Are multă inițiativa și indepedență.

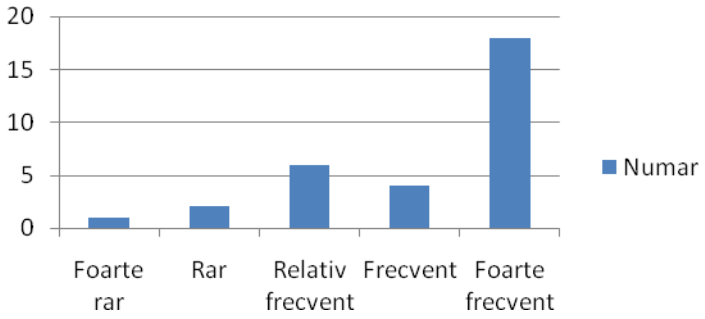

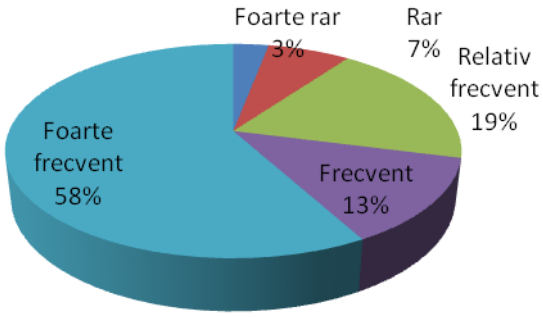
7. Se poartă energic.

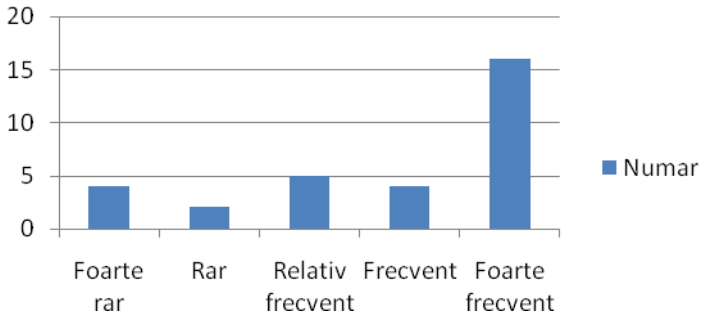

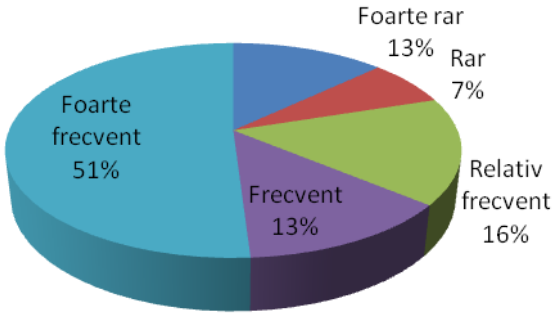
8. Inițiază cu ușurință discuții cu toți membrii ai familiei.

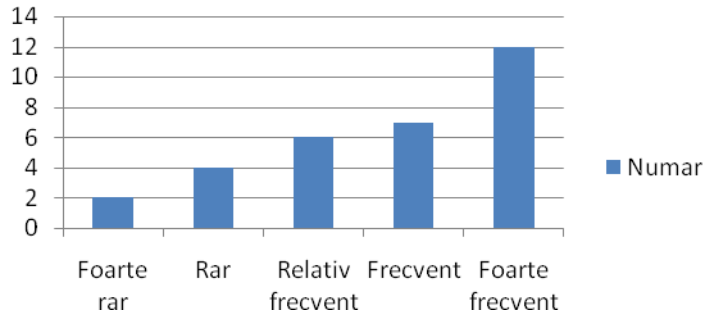

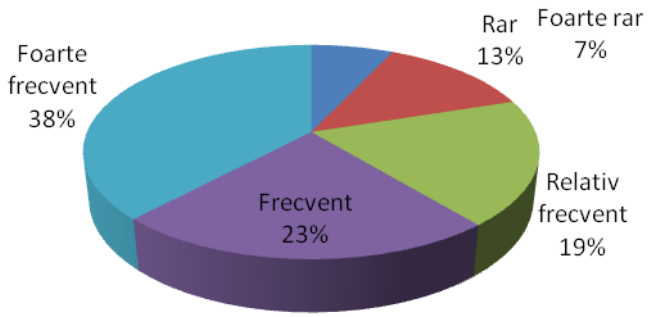
9. Este conștient(ă) de existența unor limite pe care trebuie sa le respecte.

10.Este receptiv(ă) şi rezistent(ă) la critică.

Părinții preșcolarilor au fost receptivi asupra acestui chestionar. Acesta a fost distribuit și interpretat într-o perioadă scurtă de timp. Acest fapt demonstrează nivelul de implicare a părinților în educația copiilor, pe perioada grădiniței părinții având un rol extrem de important.

Din discuțiile telefonice cu părinții, premergătoare viitoarei etape de aplicare a chestionarului, am constat că preșcolarii sunt entuziasmați de activitățile pe care le desfășoară acasă în această perioadă.

Așadar, după prima etapă de aplicare a chestionarului am constatat următoarele:

- majoritatea preșcolarilor sunt plini de energie și sunt implicați în activitățile propuse;
- aceștia inițiază cu ușurință discuții cu membrii familiei și sunt receptivi la mesaje;
- au inițiativă și independență asupra activităților cărora le face plăcere;
- sunt receptivi și rezistenți la critică venită din partea fraților sau părinților lor;
- sunt perserverenți în ciuda dificultăților pe care le întâmpină asupra activităților propuse sau asupra activităților casnice.

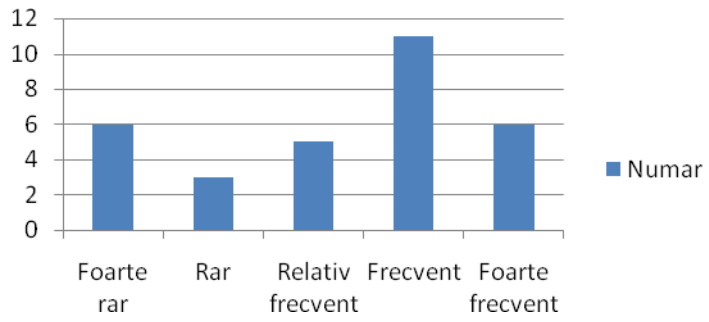
În consecință, majoritatea rezultatelor în urma aplicării chestionarului în prima etapa au fost pozitive.

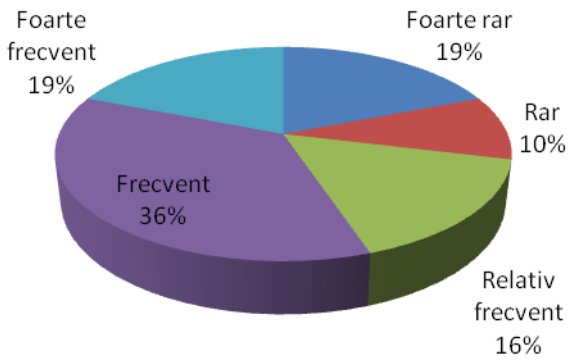
În perioada de grădiniță online, toți preșcolarii au avut acces la diverse dispozitive digitale, cum ar fi laptop-uri, tablete, smartphone-uri ce au facilitat procestul instructiv-educativ. Cu toate că au întâmpinat dificultăți, aceștia au fost receptivi la activitățile propuse, pe care le-am derulat pe diverse platforme educaționale recomandate de Ministerul Educației și Cercetării sau pe diverse aplicații de socializare. Însă, am constatat că odată cu trecerea timpului, preșcolarii nu mai aveau același randament ca la începutul perioadei.

După perioada de învățământ online, respectiv înainte de perioada de evaluare finală, a urmat cea de-a două etapă de aplicare a chestionarului. Și în această etapă părinții preșcolarilor au fost prompți și obiectivi asupra răspunsurilor date. Din relatările acestora, copiii au devenit într-o mică măsură neatenți, anxioși și cu un deficit de energie.

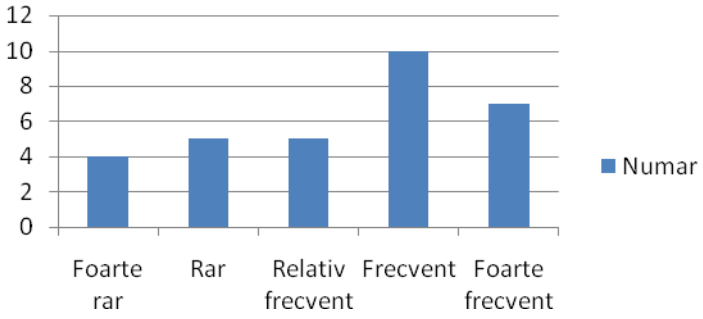
Astfel, după interpetarea rezultatelor acestui chestionar am constat următoarele:

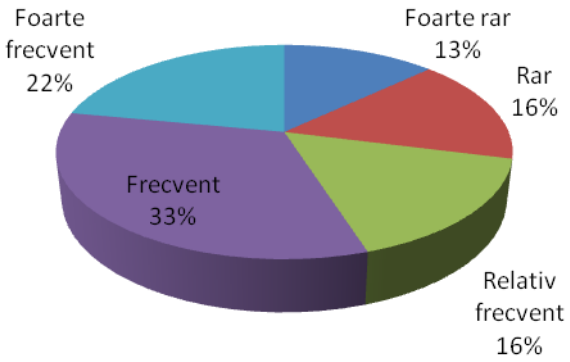
1. Vorbește despre el/ea într-un mod pozitiv.

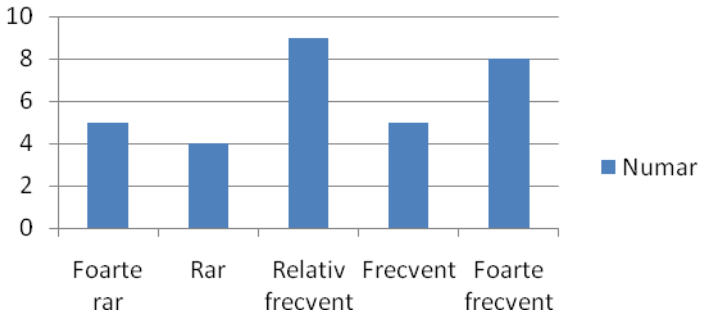

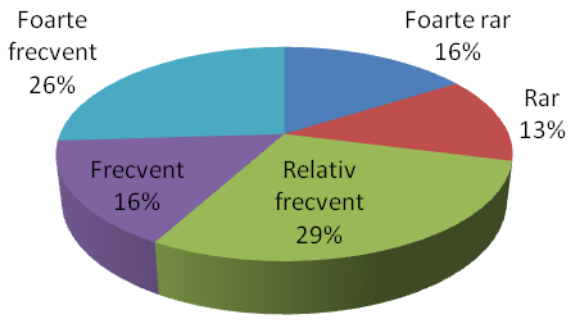
2. Se hotărăște rapid în luarea deciziilor.

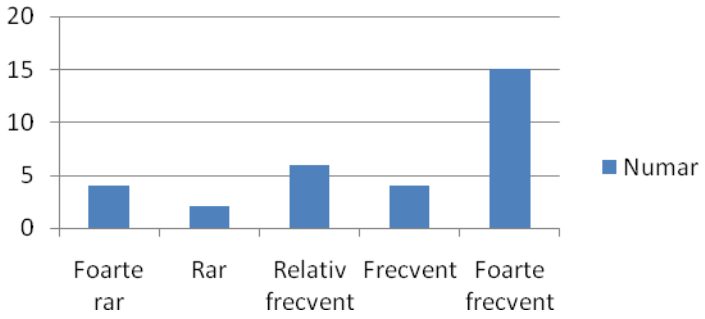

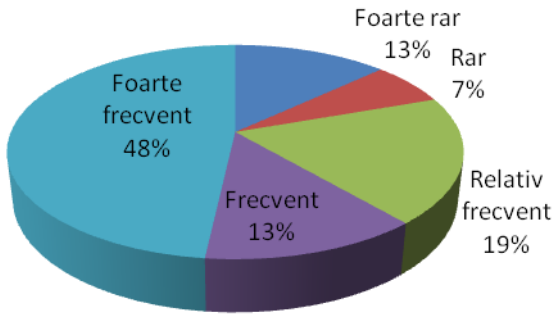
3. Este perseverent(ă) în ciuda dificultăților.

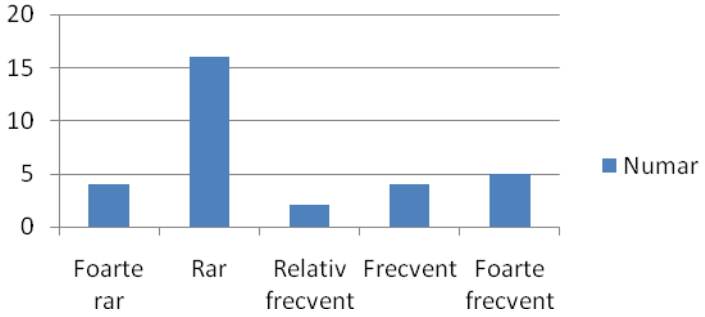

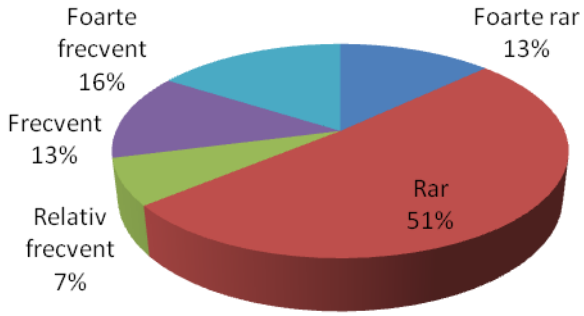
4. Succesul îi provoacă emoții pozitive.

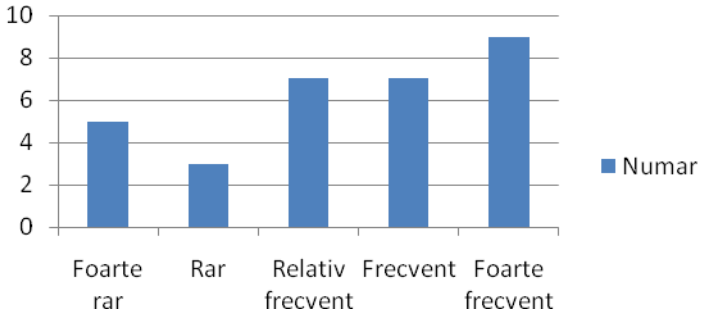

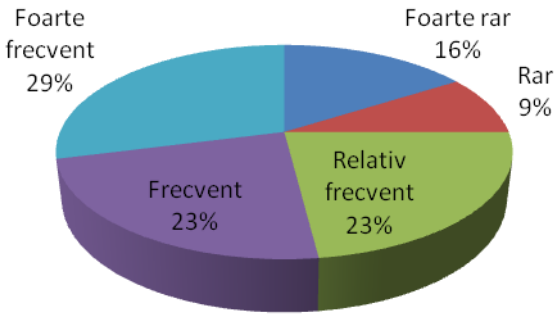
5. Este implicat(ă) în toate activitățile propuse.

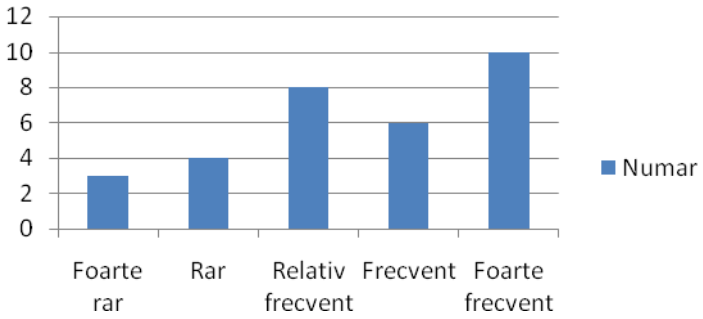

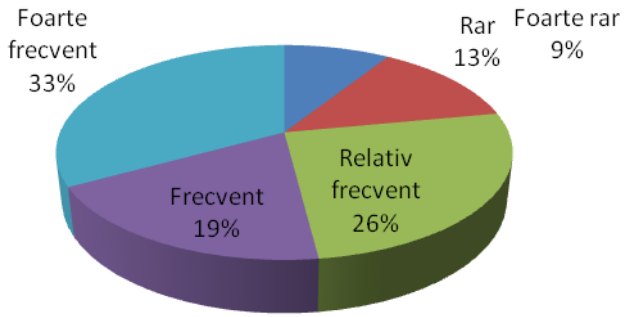
6. Are multă inițiativa și indepedență.

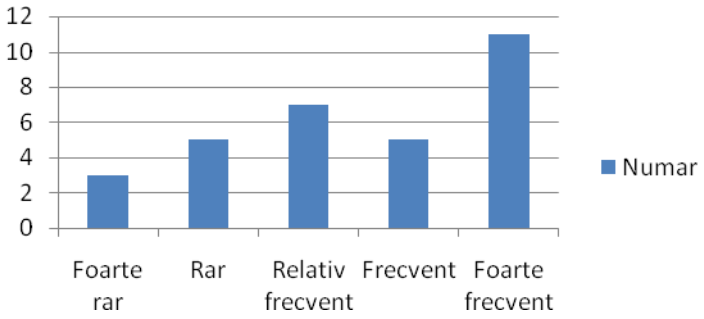

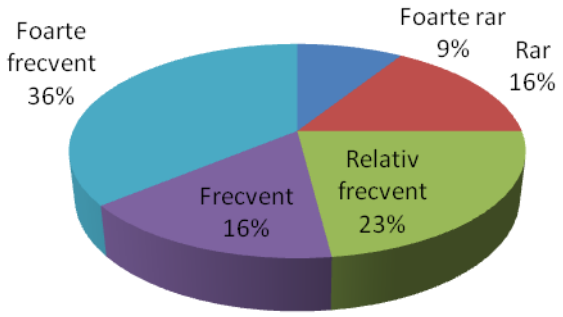
7. Se poartă energic.

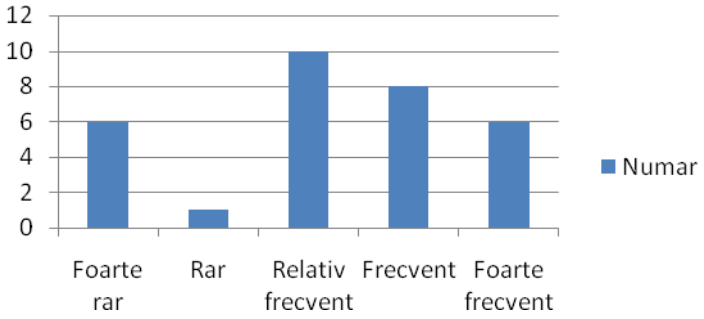

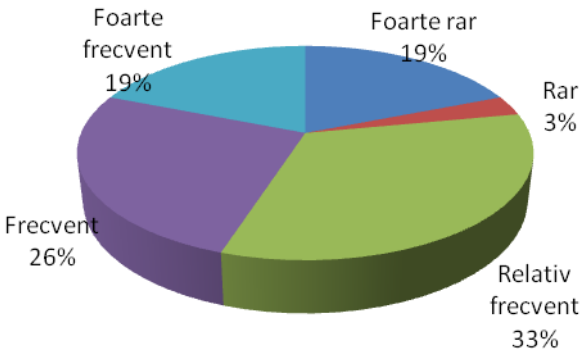
8. Inițiază cu ușurință discuții cu toți membrii ai familiei.

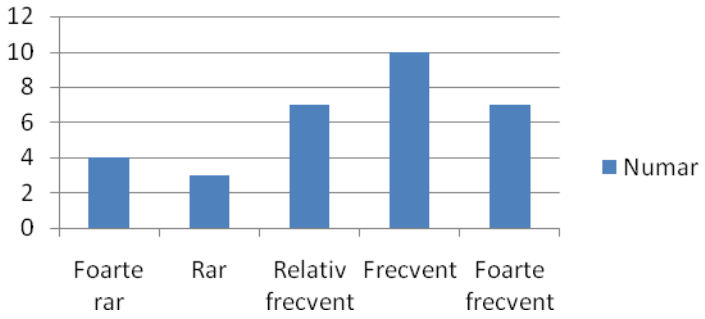

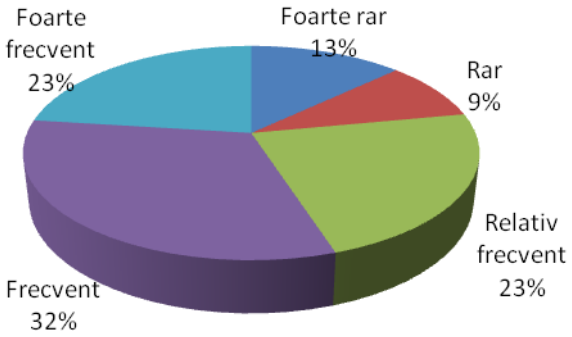
9. Este conștient(ă) de existența unor limite pe care trebuie sa le respecte.

10.Este receptiv(ă) şi rezistent(ă) la critică.

Itemii acestor întrebări au fost calculați invers proporțional, astfel 1=5 puncte, 2=4 puncte, 3=3 puncte, 4=2 puncte și 5=1 punct. Făcând o comparație între rezultatele chestionarului aplicat în cele două etape am constatat diferențe destul de mari între mai mulți itemi:

Nr. item	Prima etapă	A II-a etapă
1.	70p	85p
2.	70p	82p
3.	69p	86p
4.	60p	69p
5.	65p	103p
6.	74p	81p
7.	66p	77p
8.	57p	77p
9.	67p	86p
10.	70p	80p

După calculele aferente acestor răspunsuri, cea mai mare diferență constatată dintre rezultate a fost de 38 de puncte la itemul numărul 5, asupra nivelului de implicare ale copiilor în activitățile propuse. Totodată, am remarcat și o diferență de 20 de puncte la itemul numărul 8, fapt ce denotă ca unii preșcolari inițiază cu mai puțină ușurință discuții cu ceilalți membrii ai familiei. O altă diferență destul de mare este la itemul numărul 9, de 19 puncte, unde copiii nu mai respectă unele limite impuse de părinții acestora.

Concluzii și discuții:.

Prin demersul de cercetare și prin datele statistice pe care le-am pus în evidență am confirmat ipotezele de la care am pornit la începutul cercetării, anume că randamentul preșcolarului va fi influențat de perioada tranziția la grădinița online, lotul preșcolarilor chestionați în prima etapă va obține o medie a scorurilor la stimă de sine mai ridicată, comparativ cu lotul preșcolarilor chestionați în a două etapă. Totodată stima de sine a lor suferă schimbări pe perioada grădiniței online cauzate de pandemie din cauza rutinei cu care el era obișnuit.

Copiii sunt diferiți între ei. Ei au caractere, personalități și aptitudini diferite, așadar este foarte important ca fiecărui copil să-i fie respectat și susținut capacitățile proprii de asimilare ale priceperilor și cunoștințelor, de formare ale deprinderilor motrice și dezvoltarea lui treptată în acord cu ceea ce are el nevoie, fiindcă performanța lui nu poate să fie aceeași în toate domeniile.

Atât cadrele didactice, cât și părinții pot să îi ajute pe preșcolari să își redobândească stimă de sine scăzută prin diferite jocuri fizice de putere la nivel corporal, datorită faptului că mintea și corpul sunt interconectate, iar acea putere fizică se poate transfera și la nivel mental. Trebuie să impunem anumite limite emoționale blânde, ce nu sunt peiorative, să îi încurajăm să își ceară drepturile și să fie asertivi. Trăirile și emoțiile copiilor sunt transpuse în limbajul lor corporal, în manifestările acestuia. Trebuie să-l învățam pe copil cum să gestioneze anumite emoții negative, indiferent de situații și împrejurări.

Totodată, învățământul românesc trebuie să stabilieasca câteva măsuri pentru o eventuală perioadă de învățământ online, cum ar fi acomodarea copiilor cu diverse activități pe platforme sau site-uri educaționale, realizarea de diverse jocuri interactive pentru preșcolari, investirea în diverse materiale didactice pentru preșcolari (tablă interactivă, tablete etc).

ANEXĂ

Chestionar privind stima de sine a preșcolarilor pe perioada grădiniței online

Răspundeți la următorul chestionar ce 10 întrebări, încercuind răspunsul corect. Afirmațiile sunt evaluate sub unghiul frecvenței resimțite de dumneavoastră, astfel 1 reprezintă foarte rar; 2 rar; 3 relativ frecvent; 4 frecvent și 5 foarte frecvent.

1. Vorbește despre el/ea într-un mod pozitiv.

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○

2. Se hotărăște rapid în luarea deciziilor.

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○

3. Este perseverent(ă) în ciuda dificultăților.

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○

4. Succesul îi provoacă emoții pozitive.

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○

5. Este implicat(ă) în toate activitățile propuse.

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○

6. Are multă inițiativa și indepedență.

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○

7.Se poartă energic.

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○

8. Inițiază cu ușurință discuții cu toți membrii ai familiei.

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○

9. Este conștient(ă) de existența unor limite pe care trebuie sa le respecte.

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○

10.Este receptiv(ă) și rezistent(ă) la critică.

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○